

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10.04.1962, sp. zn. 5 To 467/61, ECLI:CZ:KSUL:1962:5.TO.467.1961.1

Číslo: 24/1962

Právní věta: Placení černých mezd odpovědným hospodářským pracovníkům v úmyslu zajistit plnění úkolů soc. organizace, zakládá trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky, (§ 127 odst. 2 tr. zák.) nejde-li o nápadný nepoměr těchto výhod k hodnotě vykonaných prací. K výkladu okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 88 tr. zák. (výdělečně § 89 odst. 4 tr. zák.)

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 10.04.1962

Spisová značka: 5 To 467/61

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Nebezpečnost činu pro společnost, Odpovědný hospodářský pracovník, Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Výdělečně

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127 odst. 2

§ 88

§ 89 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1962 sb. rozh.

Placení „černých mezd“ odpovědným hospodářským pracovníkům v úmyslu zajistit plnění úkolů socialistické organizace, zakládá trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák., nejde-li o nápadný nepoměr těchto výhod k hodnotě vykonaných prací.

K výkladu okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 88 tr. zák. (výdělečně § 89 odst. 4 tr. zák.).

(Rozhodnutí krajského soudu v Ústí n/Lab. z 10. 4. 1962 – 5 To 467/61).

Obžalovaný technik Státního statku byl mimo jiné rozsudkem okresního soudu v Teplicích uznán

vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák., jehož se dopustil jednak tím, že v létech 1950 - 1960 ve Lbíně, kde byl nejprve vedoucím farmy, odcizoval různé zemědělské produkty a 188 jutových pytlů a rozdával zaměstnancům při mlácení obilí v množství nejméně 30 q, čímž způsobil škodu nejméně 15 000,- Kčs a dále že v létech 1960 až 1961 v Kladrubech, kam byl přeložen, soustavně odcizoval stavební a instalační materiál v hodnotě asi 1426,- Kčs. Za tento trestný čin mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání tří let, vysloven zákaz činnosti v jakékoliv odpovědné funkci ve státním podniku a bylo vysloveno, že je povinen nahradit poškozenému Státnímu statku 10 600,- Kčs. Se zbytkem byl poškozený odkázán na řízení v občanskoprávních věcech.

Krajský soud v Ústí nad Labem k odvolání obžalovaného napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), d), § 259 odst. 3 tr. ř. zrušil a obžalovaného uznal vinným, že

I. v létech 1956 až 1960 ve Lbíně poskytl zaměstnancům statku neoprávněné výhody přidělováním naturálního obilí v množství nejméně 30 q v hodnotě nejméně 8700,- Kčs,

II. v téže době ve Lbíně a od r. 1960 do roku 1961 i v Kladrubech ke škodě státního statku soustavně odcizoval zemědělské produkty a stavební materiál, a to v hodnotě nejméně 4730,- Kčs, čímž spáchal:

I. trestný čin porušování povinnosti při nakládání s hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák.

II. trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 tr. zák.

Za to odsoudil obžalovaného podle § 132 odst. 1 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let a podle § 49 odst. 1 tr. zák. vyslovil zákaz činnosti ve vedoucí funkci v socialistickém sektoru na 5 let nepodmíněně.

Podle § 288 odst. 1 tr. ř. vyslovil, že obžalovaný je povinen nahradit Státnímu statku v Teplicích 6700,- Kčs. Se zbytkem nároku byl poškozený podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění:

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek nejprve v otázce viny. Převzal správné zjištění prvního soudu, že obžalovaný v době kdy byl vedoucím farmy státního statku ve Lbíně, když bylo v roce 1956 zrušeno poskytování deputátů statkovým zaměstnancům, dával těmto zaměstnancům při mlácení zdarma obilí, a to tak, že celkem rozdával takto obilí dával zaměstnancům proto, aby je udržel v práci a tím zajistil včasnou sklizeň beze ztrát, ježto měl nedostatek pracovních sil. Tato jeho obhajoba, která je podepřena i svědeckými výpověďmi zaměstnanců ho však nemůže zbavit viny. Obžalovaný věděl, že deputáty byly zrušeny resp. omezeny a přesto při mlácení takto zaměstnance protiprávně zvýhodňoval. Soud prvního stupně toto jednání obžalovaného hodnotil jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 tr. zák. z roku 1950 (omylem neuvedl příslušné písmeno, ač podle výroku rozsudku zřejmě jde o písm. b). V mezidobí nabytí účinnosti nového trestního zákona, který na toto jednání zavádí nový trestný čin § 127 odst. 2, který postihuje poskytování neoprávněných výhod za něž nutno považovat i „černé mzdy“ odpovědnými hospodářskými pracovníky zaměstnancům socialistických podniků, děje-li se tak v úmyslu zajistit plnění úkolů této organizace. Poskytnutí obilí vedle řádné mzdy při mlácení byla v podstatě „černá mzda“. Takto zaměstnanci dostávali neoprávněné výhody, na které měli nárok. Trest na tento trestný čin je nižší než na trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 tr. zák. z roku 1950, jímž by toto jednání bylo ve smyslu trestního zákona. V žádném případě však tento úsek trestné činnosti obžalovaného nemohl být posuzován podle § 245 odst. 2 písm. a) tr. zák. jak to učinil

prvý soud, protože rys výtěžnosti není v tomto činu vůbec obsažen. Proto odvolací soud ve smyslu § 16 odst. 1 tr. zák. posoudil trestnost tohoto jednání obžalovaného podle nového trestního zákona a uznal ho v tomto směru vinným trestným činem porušování povinnosti při nakládání s hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák.

Jinak je třeba posoudit činnost obžalovaného, pokud rozkrádal zemědělské produkty a odcizil pytle, stavební a instalatérský materiál, vše v celkové hodnotě 4730,- Kčs. Když byla vyšetřována trestná činnost obžalovaného, byly u něho v domě na různých místech nalezeny poschovávané zemědělské produkty, 188 jutových pytlů a různý stavební a instalatérský materiál, vše v hodnotě 4730,- Kčs. Obhajoba obžalovaného, že zemědělské produkty jsou zbytkem z jeho deputátu a stavební materiál že si jen schoval, až ho bude statek potřebovat, není věrohodná. Prvý soud správně vypočetl, kolik obžalovaný spotřeboval obilí a šrotu, když stále držel vepře a větší počet drůbeže. Co bylo nad toto množství je podle tohoto správného výpočtu soudu prvního stupně odcizeno z majetku statku. Obhajobě obžalovaného, že jutové pytle jsou jeho vlastnictvím, odvolací soud nevěřil, protože se obžalovaný v přípravném řízení doznal, že tyto pytle odcizil, když se stěhoval ze Lbína do Kladrub a ani tehdy, ani v hlavním líčení se nehájil, že by byly jeho vlastnictvím. Přichází-li s touto obhajobou teprve v odvolacím líčení a žádný důkaz o tom, jak pytlů nabyl, nemá, pak jde zřejmě jen o vymyšlenou obhajobu. Odvolací soud nevěřil také obhajobě obžalovaného, že stavební a instalatérský materiál u sebe pouze schovával, a chtěl jej později pro statek použít, protože tyto věci tím, že si je vyzvedl ze skladu, vyšly z evidence statku a přešly do výhradní dispozice obžalovaného. Obžalovaný, když viděl, že k nějaké opravě může použít opraveného staršího materiálu, neměl si vyzvedávat ze skladu nový. Kdykoliv pak později potřeboval nový materiál na opravy, mohl si o něj požádat a bylo povinností statku mu jej dodat. Jestliže přesto obžalovaný si opatroval materiál způsobem, který je shora popsán, pak to nečinil pro statek, ale zřejmě pro sebe.

Tyto činy obžalovaného, pokud odcizil zemědělské produkty, pytle a stavební materiál, byly prvním soudem rovněž podřazeny pod znak trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák. Z téhož důvodu jako v I. odstavci rozsudku odvolací soud však hodnotil tuto trestnou činnost podle nového trestního zákona a to jako trestný čin proti majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. Obžalovaný sice tím, že odcizoval soustavně zemědělské produkty, aby jimi krmil vepře a drůbež, opatroval si po delší dobu aspoň zčásti zdroj příjmů, spočívající v tom, že si ušetřil peníze, které by musel na nákup krmiv vydat. Odvolací soud však přesto nehodnotil tuto jeho činnost jako páchanou výtěžně ve smyslu § 132 odst. 2 písm. b) tr. zák., neboť byla poměrně malého rozsahu, hodnota krmiv je asi 2500,- Kčs a není proto tato okolnost, podmiňující vyšší trestní sazbu, tak závažná, aby podstatně zvyšovala společenskou nebezpečnost tohoto úseku trestné činnosti obžalovaného (§ 88 tr. zák.) a odůvodňovala použití trestní sazby od 3 do 10 let odnětí svobody. U odcizení pytlů a stavebního materiálu pak charakter výtěžnosti není tak výrazný.

Při výměře trestu přihlédl odvolací soud nejprve k osobě obžalovaného. Obžalovaný pochází z rodiny středního rolníka, později sice pracoval jako hospodářský adjunkt na různých velkostatkách a dokonce po dobu téměř dvou let byl sám nájemcem statku ve výměře 36 ha na Hané, kde zaměstnával až 20 zaměstnanců, od roku 1946 však opět pracuje jako zaměstnanec různých zemědělských socialistických podniků a nelze ho proto hodnotit jako kulaka, ale jako pracujícího člověka. Obžalovaný mimo trestnou činnost své povinnosti na farmě státního statku ve Lbíně i Kladrubech plnil dobře, měl dobré hospodářské výsledky, řádně se staral o rodinu, měl v bydlišti dobrou pověst a nebyl dosud trestán. To vše mluví ve prospěch obžalovaného. Společenská nebezpečnost jeho jednání je však zvýšena tím, že jednal ke škodě podniku, patřícího do socialistického zemědělského sektoru, na jehož prosperitu je soustředěn zvláště v poslední době zájem celé naší společnosti. Z tohoto hlediska je na místě obžalovaného postihnout nepodmíněným trestem, který odvolací soud určil v přiměřené výši.

Z důvodů uvedených v rozsudku prvního soudu byl jako další trest vysloven zákaz činnosti ve vedoucí funkci hospodářského pracovníka.

Výrok o náhradě škody je opřen o zjištění, že obžalovaný rozdal neoprávněně mezi zaměstnanci nejméně 30 q obilí a to podle výpovědi zaměstnanců jednak pšenici, jednak ječmen. Maloobchodní cena pšenice je 300,- Kčs za q ječmene 280,- Kčs. Protože nelze nyní již zkoumat, kolik kterého z těchto dvou druhů obilí bylo, vzal odvolací soud za základ průměrnou cenu 290,- Kčs za q a takto vypočítal povinnost obžalovaného nahradit škodu. Pokud jde o zajištěné obilí a stavební a instalatérský materiál, byly u obžalovaného nalezeny a podle potvrzení, založeného ve spisech, poškozenému podniku vráceny. Se zbytkem nároků byl poškozený podnik odkázán na občanskoprávní řízení.